

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKER- TOMUS 2025

1. Tarkastuslautakunta

Tampereen kaupunkiseudun jäsenkunnat ovat nimenneet tarkastuslautakuntaan jäsenensä toimikaudelle 1.8.2025-31.7.2027 seuraavasti:

Varsinainen jäsen

Rönö Tommi, pj., SDP, Kangasala
Rantanen Ilpo, vpj., KOK, Tampere
Laakso Tarja, VAS, Nokia
Lipsonen Tiia, VIHR, Ylöjärvi

Henkilökohtainen varajäsen

Piipponen Alisa, VAS, Lempäälä
Ala-Orvola Mikko, KOK, Vesilahti
Järvenpää Jari, SDP, Orivesi
Kaila Kristiina, VIHR, Pirkkala

Tampereen kaupunkiseudun perussopimuksen § 17 on säädetty, että tarkastuslautakuntaan valitaan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kaksi jäsentä sekä jokaiselle henkilökohtainen varajäsen siten, että jokaisesta jäsenkunnasta on vähintään yksi jäsen tai varajäsen lautakunnassa.

Seutuhallituksen (30.4.2025 § 54) hyväksymän toimintamenettelyn mukaan kaupunkiseudun kunnat valitsevat tarkastuslautakuntaan yhteensä neljä jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet kuntavaalien suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. Varsinaiset jäsenet valitaan väkiluvultaan neljästä suurimmasta kunnasta ja varajäsenet neljästä pienemmästä kunnasta. Puheenjohtaja valitaan kehyskunnista kuntarotaation mukaan.

Tilintarkastajalla ja tarkastuslautakunnan määräämillä luottamushenkilöillä ja viranhaltijoilla on läsnäolovelvollisuus tarkastuslautakunnan kokouksessa tarkastuslautakunnan niin päättyessä.

Tarkastuslautakunnan tehtävät on määritelty kuntalain 121 §:ssä. Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän näkökulmasta tehtävät ovat:

- 1) valmistella seutuhallituksessa tai jäsenkunnissa päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko seutuhallituksen asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kuntayhtymässä toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kuntayhtymän taseessa on kattamaton alijäämä;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset seutuhallitukselle tiedoksi;
- 6) valmistella seutuhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi

Arvioinnin tulokset raportoidaan vuosittain seutuhallitukselle annettavassa arviointikertomuksessa. Tarkastuslautakunta voi raportoida tilikauden aikana seutuhallitukselle myös muista merkittävistä havainnoista.

Tarkastuslautakunta on hyväksynyt toimintaansa ohjaavan arviointisuunnitelman kokouksessaan 12.11.2025. Arviointisuunnitelman mukaan tarkastuslautakunta järjestää oman arviointitoimintansa seuraavasti:

- tarkastuslautakunnalla on mahdollisuus tutustua kaikkeen seutuhallituksessa käsiteltävään materiaaliin,
- tarkastuslautakunta kokoontuu vuosittain loka-marraskuussa arviointikokoukseen,
- arviointikokoukseen kutsutaan seutujohtaja selostamaan seutuyhteistyötä tarkastelujaksolta ja kuluvalta syksyltä,
- kuntayhtymän hallintopäällikkö avustaa tarkastuslautakuntaa arviointikertomuksen valmistelussa. Tarkastuslautakunta kommentoi ja muokkaa arviointikertomusta yhteisesti käytävässä sähköpostikeskustelussa. Tarkastuslautakunta hyväksyy arviointikertomuksen kokouksessaan maaliskuussa.
- tarkastuslautakunta arvioi joka vuosi kattavasti kuntayhtymän toiminnallisten ja taloudellisten talousarviotavoitteiden toteutumisen
- kuntayhtymän hallintopäällikkö avustaa puheenjohtajaa kokousten ja tarkastuslautakunnan tehtävien valmistelussa.

Vuoden 2025 arviointikertomus perustuu asioiden valmistelun ja seutuhallituksen tekemien päätösten seurantaan, arviointikokouksessa saatuun informaatioon ja seutuhallituksen antamaan toimintakertomukseen sekä tilinpäätökseen.

2. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

2.1 Toiminnalliset tavoitteet

Kuntayhtymän vuositavoitteet perustuvat seutustrategiaan ja sen toteutusohjelmaan sekä rakennesuunnitelmaan 2040 ja MAL-sopimuksen kirjauksiin. Vuoden 2025 talousarviossa asetettiin yhteensä 20 toiminnallista tavoitetta jaettuna Vehreä metropolimme -strategian teemoihin: Lumoava arki, fiksu kasvu ja maailmalle auki. Lisäksi talousarviossa on asetettu yleisiä tavoitteita seutuyhteistyön kehittämiseksi (=yhteistyön perusta). Tavoitteet ja niiden toteutuminen on esitetty alla olevassa taulukossa.

Tavoite	Toteuma	
Strategian kärki: Lumoava arki		
<i>Seudulliset asuntomarkkinat</i>		
1. Asumisen laatuohjelman valmistelu	Tavoite toteutui	■
2. Asumisen ja rakentamisen seudullisen tietokannan käyttöön-otto	Tavoite toteutui osittain	■
3. Asuinalueiden eriytymisen seuranta	Tavoite toteutui	■
<i>Yhteinen tulevaisuustyö</i>		
4. Kestävän siirtymän lähtötilanne seutustrategiaa varten	Tavoite toteutui	■
5. Seutupaneelin kehittäminen ja osallisuuskokeilujen jatkaminen	Tavoite toteutui osittain	■
6. Tulevaisuusfoorumi tms. tapahtuma ennakoitiedon jakamiseksi	Tavoite toteutui	■

Asukkaiden hyvinvointi

7. Seutuliikehjelman toimeenpanon jatkaminen ja seuranta	Tavoite toteutui osittain	Orange
8. Koulusegregaation seuranta	Tavoite toteutui	Green
9. Palveluiden väliin pudonneiden opinpolun rakentaminen	Tavoite toteutui osittain	Orange

Strategian kärki: Fiksu kasvu

Kestävä liikkuminen

10. Lähijunaliikenteen edistäminen, mm. junareformi ja seisa-kesuunnittelu	Tavoite toteutui	Green
11. Pyöräliikenteen seudullisen kehittämissuohjelman toteutus	Tavoite toteutui	Green
12. Henkilöliikennetutkimukseen osallistuminen ja seurannan kehittäminen	Tavoite toteutui	Green

Rajaton kaupunkiseutu

13. Sini-viherstrategian laadinta	Tavoite toteutui osittain	Orange
14. Seudullisten työpaikka-alueiden kehityksen seuranta	Tavoite toteutui	Green
15. Energian tilannekuvan laadinta	Tavoite toteutui	Green

Strategian kärki: Maailmalle auki

16. International House -toimintojen seudullistamisen edistäminen	Tavoite toteutui	Green
17. Englanninkielisen kasvun ja oppimisen polun rakentaminen varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle	Tavoite toteutui osittain	Orange

Yhteistyön perusta

18. Vreä Metropolimme -seutustrategian päivittäminen	Tavoite toteutui	Green
19. Uusien valtuustojen seutuperehdytys	Tavoite toteutui	Green
20. Seudullisen tiedolla johtamisen työn kehittäminen ja seudullisten tietokatsausten valmistelu	Tavoite toteutui	Green

Kokonaisuudessaan voidaan todeta, että vuoden 2025 toiminta sujui talousarvion mukaisesti. Tavoitteista 14 toteutui kokonaan (70 %), osittain toteutui 6 tavoitetta (30 %). Kaikkien tavoitteiden toteutumista on edistetty, eikä kokonaan toteutumatta jäänyt yhtään tavoitetta. Osittain toteutuneiden tavoitteiden osalta toteutus jatkuu vuonna 2026.

Lumoavan arjen tavoitteissa asumisen laatuohjelman valmistelu eteni suunnitellusti, ja tilannekuva ja työohjelma hyväksyttiin seutuhallituksessa. Laatuohjelma valmistuu loppuvuodesta 2026 ja sen on tarkoitus ohjata seudun asunalueiden kehitystä. Segregaatiokehityksen seuranta on tehty asunalueiden ja koulujen osalta.

Lumoavan arjen kokonaisuudessa edistettiin asumisen laatuohjelmaa, seurattiin asunalueiden ja koulujen eriytymistä sekä koottiin seudulliset kestävän siirtymän indikaattorit, jotka esiteltiin seudun Tulevaisuuspäivässä lokakuussa. Uuden seudullisen tietotuotteen, Asumisen ja rakentamisen seudullisen tietoikkunan, julkaisu siirtyi vuodelle 2026. Seutuliikehjelman toimeenpanoa jatkettiin lukiolaisten ja perusopetuksen yläkoululaisten osalta, mutta aikuisliikunnan toimenpiteet siirtyivät vuodelle 2026. Palveluiden väliin pudonneiden opinpolun rakentamista edistettiin, mutta tutkintoon valmentavan TUSA-koulutuksen kehittäminen jäi toteutumatta.

Fiksun kasvun tavoitteissa lähijunaliikenteen edistäminen, pyöräliikenteen kehittäminen ja valtakunnalliseen henkilöliikennetutkimukseen osallistuminen etenivät suunnitellusti. Työpaikka-alueiden seuranta jatkettiin ja energian seudullinen tilannekuva laadittiin yhteistyössä Business Tampereen kanssa. Sinivihherstrategian valmistelu eteni tilannekuvavaiheeseen ja lisäksi kuntayhtymä sai yhdessä Ekokumppanit Oy:n kanssa merkittävän EAKR-rahoituksen Tampereen seudun ilmastokestävä sini-viherverkko ja yhdyskuntarakenne -hankkeelle vuosille 2026–2027.

Maailmalle auki -kokonaisuudessa International House -toimintojen seudullistamista vietin eteenpäin, ja englanninkielisen koulutuspolun kehittäminen eteni osittain. Molempiin tavoitteisiin liittyvät toimenpiteet jatkuvat edelleen vuonna 2026.

Yhteistyön perustaa vahvistettiin käynnistämällä seutustrategian päivitystyö, toteuttamalla uusien valtuustojen seutuperehdytys sekä kehittämällä seudullisen tiedolla johtamisen käytäntöjä ja työkaluja.

2.2 Taloudelliset tavoitteet

Talousarvio vuodelle 2025 oli laadittu tulojen ja menojen osalta tasapainoisena. Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymällä on kaksi tehtäväkokonaisuutta: seutuyksikkö ja kansallinen MAL-verkosto. Seutuyksikön toiminta rahoitetaan jäsenkuntien maksuosuuksilla ja MAL-verkoston toiminta MAL-verkoston jäsenten jäsenmaksuilla. Näiden nettobudjetoidun talousarvion toimintakate on talousarviossa asetettu yhtymäkokoukseen nähden sitovaksi.

Kuntayhtymän talousarvio ja tuloksen muodostuminen tilikaudelta 2025 sekä vertailuvuodelta 2024 on esitetty seuraavassa taulukossa:

	talousarvio 2025	tilinpäätös 2025	poikkeama	tilinpäätös 2024
Seutuyksikkö				
Toimintatuotot	1 395 600,00	1 412 126,12	16 526,12	1 440 103,21
Toimintamenot	-1 395 600,00	-1 328 154,54	67 445,46	-1 385 199,50
Toimintakate	0,00	83 971,58	83 971,58	54 903,71
MAL-verkosto				
Toimintatuotot	208 200,00	221 724,25	13 524,25	216 100,00
Toimintamenot	-208 200,00	-220 372,42	-12 172,42	-215 542,87
Toimintakate	0,00	1 351,83	1 351,83	557,13
Kuntayhtymä				
Toimintatuotot	1 603 800,00	1 633 850,37	30 050,37	1 656 203,21
Toimintamenot	-1 603 800,00	-1 548 526,96	55 273,04	-1 600 742,37
Toimintakate	0,00	85 323,41	85 323,41	55 460,84
Rahoitustuotot		59,51		55,05
Rahoitusmenot		-89,96		-455,71
Vuosikate		85 292,96		55 060,18
Satunnaiset erät		0,00		0,00
Tilikauden tulos		85 292,96		55 060,18

Kuntayhtymän talous toteutui 85 tuhatta euroa ylijäämäisenä. Ylijäämä selittyy pääosin palvelujen ostojen toteutumisella talousarviota alhaisemmalla tasolla, kun toiminnallisiin tavoitteisiin liittyviä palvelujen ostoja siirtyi seuraavalle vuodelle tai toteutui budjetoitua pienempinä. Lisäksi henkilöstökulut toteutuivat hieman ennakoitua alhaisempina. Kuntayhtymällä ei ole taseeseen kertynyttä alijäämää.

Kuntien maksusuudet ovat toteutuneet omistajaohjauksen mukaisina:

	TP 2023	TP 2024	TP 2025	Muutos % 2024-2025
Yhteensä	1 175 100	1 319 900	1 376 600	4,3
Kangasala	95 110	106 274	110 600	4,1
Lempäälä	70 450	79 257	81 650	3,0
Nokia	101 700	113 971	117 780	3,3
Orivesi	26 180	28 810	29 210	1,4
Pirkkala	58 910	65 795	68 600	4,3
Tampere	712 030	802 915	842 720	5,0
Vesilahti	12 960	14 513	14 770	1,8
Ylöjärvi	97 770	108 364	111 270	2,7

3. Tarkastuslautakunnan arvio tilikauden 2025 tavoitteiden toteutumisesta

Tarkastuslautakunta toteaa, että vuosi 2025 toteutui kokonaisuudessaan niin toiminnallisesti kuin taloudellisestikin hyvällä tasolla. Toiminnallisten tavoitteiden toteuttamiseksi on tehty oikean suuntaiset toimenpiteet, jotka ovat perustuneet yhtymäkokouksen hyväksymään talousarvioon ja seutuhallituksen päätöksiin. Jäsenkuntien maksusuudet ovat toteutuneet jäsenkuntien päättämän ohjauksen mukaisina. Taloudellisesti vuosi 2025 toteutui ylijäämäisenä ja kuntayhtymän talous on tasapainossa.

Kuntayhtymän toiminta on ollut tehokasta ja taloudellista, ja seutustrategian tavoitteet on saavutettu hyvin.

Tampere 15.4.2026

Tommi Rönö
puheenjohtaja

Ilpo Rantanen
varapuheenjohtaja

Tarja Laakso
jäsen

Tiia Lipsonen
jäsen